



## ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

---

11/10-231

18.09.2020

Прем'єр-міністру України

**ШМИГАЛЮ Д.А.**

Шановний Денисе Анатолійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Львовчкіна С. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 18 вересня 2020 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Голові Верховної Ради України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

**Додаток:** депутатський запит на 2 арк. у 1 прим.

З повагою

**Дмитро РАЗУМКОВ**



# НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ

№129-1/25

від "17" вересня 2020 року

Прем'єр-міністру України  
**Д.А. ШМИГАЛЮ**

## ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

*Щодо загрозливого рівня боргового  
навантаження на економіку внаслідок  
зростання державного боргу*

Нерозважлива боргова політика Уряду, через яку продовжується зростання державного та гарантованого державою боргу, істотно ускладнює умови для відновлення розвитку вітчизняної економіки, що наразі потерпає від негативних наслідків пандемії COVID-19.

Боргове навантаження на українську економіку і державний бюджет було високим ще до того, як ця небезпечна хвороба почала поширюватися світом. Однак в поточному році на тлі кризи, девальвації гривні та зростання дефіциту бюджету, борговий тягар помітно зріс та вийшов за межі боргової безпеки. Так, в гривневому еквіваленті прямий державний та гарантований державою борг з початку року виріс на 18% або майже на 357 млрд. грн.

З огляду на це, боргове навантаження на економіку, за оцінками експертів, зросло з 50,3% ВВП у 2019 р. до майже 60% на кінець липня поточного року. При цьому, на кінець року воно може перевищити встановлений Бюджетним кодексом ліміт на рівень держборгу (60%) та скласти 62-63% ВВП. Також слід зауважити, що це в 2 рази вище середніх рівнів боргового навантаження для країн Європи, що розвиваються.

Обслуговування держборгу за результатами семи місяців поточного року коштувало Україні майже 68,3 млрд. грн., що можна порівняти з витратами зведеного бюджету на медицину за цей же період (73,1 млрд. грн.). А до кінця року сплата відсотків за державним боргом змусить Україну відрахувати на користь кредиторів понад 141 млрд. грн., що перевищить критичний для фінансової стабільності нашої країни рівень у 10% від витрат держбюджету.



Необхідність постійно залучати нові кредити для погашення старих боргів робить цю небезпеку ще більш реальною. На фоні відтоку капіталу з ринків, що розвиваються, й підвищення відсоткових ставок, високим є ризик того, що Уряду не вдасться рефінансувати держборг вчасно та на прийнятних для нашої країни умовах. Такі побоювання обґрунтовані ще й тим, що 65% держборгу належить нерезидентам.

Тенденції розвитку економіки за останні 6 років свідчать про низьку ефективність державної боргової політики. Зростання державного боргу за цей час не призвело ні до модернізації української економіки та її структурної трансформації, ні до підвищення рівня добробуту українських громадян. Про це свідчать й дані статистики, згідно з якими, не зважаючи на реалізацію в Україні з 2014 року 4-ох програм МВФ (3 stand by і 1 EFF), жодному зі складів Уряду, що змінились з тих пір, не вдалось домогтись корінних зрушень у розвитку вітчизняної економіки. На кінець 2019 р. ВВП в реальному вираженні становив все ще 94,3% від рівня 2013 р., а на кінець 2020 року - буде 88,6% від рівня 2013 р. При цьому рівень бідності за абсолютним критерієм «витрати нижче за фактичний прожитковий мінімум» виріс у 2 рази - 22,1% у 2013 р. проти 38,5% у 2019 р. та 45% за прогнозом НАНУ на 2020 р.

Замість проведення зваженої боргової політики Кабінет Міністрів беззастережно погоджується на висунуті кредиторами програмні умови кредитних угод, які часто не відповідають національним інтересам і ведуть, серед іншого, до обмеження підтримки національного виробника та розвитку власної промисловості, підвищення комунальних тарифів, скорочення якості і доступності медицини та освіти. Погоджуватись із подібними умовами Уряду не заважає навіть те, що деякі з них суперечать Конституції й не підтримуються більшістю населення. Зокрема, йдеться про вимоги зовнішніх кредиторів щодо зміни закону про банки і банківську діяльність, а також відкриття ринку землі.

Результатом такої політики Уряду стає нарощування критичної залежності України від зовнішніх кредиторів, яка веде до втрати частини економічного суверенітету й неспроможності держави проводити самостійну внутрішню й зовнішню політику.

Враховуючи вищезазначене, керуючись статтею 15 Закону України «Про статус народного депутата України» вимагаю невідкладно вжити комплекс системних заходів, які б дали змогу вирішити проблему стрімкого зростання державного та гарантованого державою боргу України. Про результати вжитих заходів прошу поінформувати мене у встановлений законодавством термін.

**З повагою**  
**Народний депутат України**



**С. Льовочкін**  
(посв. №129)